

Uchwała nr
Rady Miasta
z dnia 28 sierpnia 2002 roku

w sprawie przyjęcia wytycznych realizacji polityki społecznej dotyczących osób starszych
zgodnie z zasadami zawartymi w dokumencie pt. „Agenda 22”

Działając na podstawie Ustawy z dnia o samorządzie gminnym/ powiatowym
(Dz. U. 142/01, poz. 1592 z późn. zm.), Rada Miasta uchwała, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się zawarte w dokumencie „Agenda 22” ustalenia jako wytyczne do realizacji
polityki społecznej miasta wobec osób starszych. Dokument „Agenda 22” stanowi załącznik
do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miastai

AGENDA 22

WŁADZE LOKALNE

Wytyczne dla władz lokalnych w zakresie planowania polityki wobec osób starszych (OS)

Rząd, rada powiatu, gminy, przedsiębiorstwa, organizacje itd.

mają za zadanie:

- zakładanie współpracy z organizacjami osób starszych jako równymi partnerami;
- analizowanie wraz z organizacjami osób starszych własnych działań w celu zbadania przestrzegania Agendy;
- tworzenie wraz z organizacjami osób starszych bilansu potrzeb OS;
- zmniejszanie przepaści pomiędzy obecnymi zasobami i działaniami, a potrzebami OS w ramach odrębnego planu polityki wobec OS,
- określenie w odrębnym planie pracy na rzecz OS oraz w strategii rozwiązywania problemów społecznych działań z zakresu problemów dotyczącej OS;
- określenie w programie współpracy z organizacjami pozarządowymi, jak rozwijać się będzie współpraca z organizacjami OS;
- okresowe, regularne ocenianie oraz rewizja planu działań na rzecz OS i ich organizacji.

Organizacje osób starszych

- otrzymają niezbędne informacje i warunki , aby móc w pełni realizować rolę eksperta w swoich własnych sprawach;
- będą monitorować realizację, ocenę oraz rewizję planu działań na rzecz OS.

Podstawą są prawa człowieka

Decyzje podejmowane przez władze lokalne mają wpływ na życie codzienne osób starszych. Decyzje takie mogą dotyczyć między innymi spraw mieszkaniowych, edukacji czy opieki. Dlatego też ważne jest, aby władze uwzględniały problemy osób starszych w procesie decyzyjnym.

Niniejszy dokument nosi tytuł „Agenda 22 – Władze Lokalne – Wytyczne w zakresie planowania polityki wobec osób starszych”. Przedstawia on sposoby tworzenia przez władze planów polityki wobec osób starszych we współpracy z organizacjami skupiającymi osoby starsze lub działające na ich rzecz. Materiały zawierają propozycje dotyczące prac zaczynających się od idei, a kończących na planie.

Wytyczne są adaptacją metody zastosowanej przez samorządy szwedzkie i polskie (np. Gdynia) w odniesieniu do osób niepełnosprawnych i obecnie według tej metody w całym kraju tworzy się plany polityki wobec tej grupy osób. Możemy skorzystać z Wytycznych budując plan działań dla OS.

Ośrodki decyzyjne o codziennych sprawach OS mogą być ulokowane na różnych szczeblach. Wytyczne adresowane są do osób uczestniczących w procesie decyzyjnym.

Wprowadzenie

Prawem człowieka - równe szanse

Osoby starsze czasami potrzebują więcej wsparcia od społeczności lokalnej, aby móc osiągnąć takie same warunki życia jak inni obywatele. Takiego wsparcia nie można w żadnym przypadku traktować jako przywileju – jest ono prawem człowieka.

Dla osób starszych codzienne życie może być pełne dużych i małych przeszkód uniemożliwiających rozwój i samodzielne prowadzenie własnego życia. Ale tak wcale nie musi być. Istnieją pewne rozwiązania, które mogą wyeliminować wiele zbędnych barier.

W celu zagwarantowania równości praw konieczne jest rozważne i systematyczne planowanie. Władze lokalne są często odpowiedzialne za wiele spraw dotyczących codziennego życia ludzi. A zatem mają one szczególny rodzaj odpowiedzialności. Plan polityki wobec osób starszych jest zatem potrzebny do wdrażania Agendy , a organizacje osób starszych są niezbędnym partnerem w procesie opracowywania planów polityki wobec tych osób .

Wykorzystanie wiedzy

Bliska współpraca z organizacjami osób starszych jest konieczna w celu zapewnienia, że władze lokalne są w stanie planować w sposób umożliwiający rozwiązywanie realnych problemów OS działając racjonalnie i efektywnie pod kątem kosztów.

Tylko osoby starsze wiedzą, jak naprawdę wygląda ich życie, z jakimi wiąże się ograniczeniami. Dlatego też nieskorzystanie z wiedzy posiadanej przez organizacje osób

starszych byłoby dla społeczeństwa zwykłym marnotrawstwem zasobów. Nieskorzystanie z takiej wiedzy prawdopodobnie oznaczałoby spowolnienie postępu w kierunku osiągnięcia równouprawnienia w społeczeństwie. W takiej sytuacji samorzady lokalne podejmują dodatkowe prace i ponoszą dodatkowe wydatki i w efekcie zamierzone rozwiązania nie sprawdzają się w praktyce i muszą być planowane ponownie od początku.

Zasada nr 18 opisuje rolę organizacji osób starszych „przy identyfikacji potrzeb i priorytetów oraz przy uczestnictwie w planowaniu, wdrażaniu i ocenie usług oraz podejmowanych działań dotyczących życia osób starszych”. Oznacza to, że organizacje należy uznać za ekspertów w dziedzinach ich dotyczących i zawsze należy się z nimi konsultować na temat ich spraw. Dlatego też ważne jest opracowanie skutecznej procedury, w ramach której lokalne władze i organizacje osób starszych mogłyby razem tworzyć dobre plany polityki wobec tych osób. Jedną z możliwości jest utworzenie Rady Seniorów jako stałego gremium konsultacyjnego.

Zasady Agendy opierają się na przekonaniu, że wszyscy obywatele posiadają równorzędną godność osobistą, a zatem takie same prawa. Obowiązkiem społeczeństwa jest zapewnienie sprawiedliwego rozdziału zasobów.

Zasady opisane w Agendzie opierają się na tzw. środowiskowej koncepcji utrudnień, która oznacza, że utrudnienia mają miejsce podczas zetknięcia się osoby starszej z jej otoczeniem. Przyczyny mogą leżeć w brakach środowiska fizycznego lub w nieprzystawalności usług oferowanych przez społeczeństwo do rzeczywistych potrzeb osób starszych.

A zatem to nie człowieka trzeba dostosowywać i na nowo „programować”, aby przystawał do społeczeństwa, ale to właśnie społeczeństwo trzeba zaplanować tak, aby w jego ramach wszyscy obywatele mieli takie same szanse.

Zasady Agendy nie są prawnie wiążące – są to polityczne i moralne zobowiązania uzgodnione przez członków społeczności lokalnej.

AGENDA 22

Pytania dotyczące realizacji Zasad Agendy przez samorząd lokalny.

Agenda składa się z paru pytań przypisanych do każdej Zasady. Każde działanie można analizować pod kątem najbardziej odpowiadających zasad. Pewne Zasady są bardziej ogólne niż inne i mają zastosowanie do wszystkich obszarów działalności, a w takim przypadku należy je stosować do wszystkich analiz.

Nadrzędnymi Zasadami są:

- **Zasada 1 – Zwiększanie poziomu świadomości**
- **Zasada 5 – Dostępność**
- **Zasada 14 – Tworzenie polityki i planowanie**
- **Zasada 18 – Organizacje dla osób starszych**
- **Zasada 19 – Szkolenie pracowników**

Zasada 1

Zwiększanie poziomu świadomości

Pytania

Zasada 1:1

- Czy władze lokalne udostępniają informacje o swoich zasobach osobom starszym i ich organizacjom?
- Czy informacja jest dostępna dla wszystkich osób starszych stosownie do stopnia ich sprawności?
- Czy informacja jest odpowiednia, tzn. czy wszystkie osoby starsze są w pełni informowane o swoich prawach i możliwościach?

Zasada 1:2

- Co robią władze lokalne w celu propagowania poglądu, że osoby starsze są obywatelami posiadającymi takie same prawa i obowiązki jak każdy inny obywatel?

Zasada 1:3

- Co robią władze, aby zachęcić środki masowego przekazu do przedstawiania osób starszych w korzystnym świetle?

Zasada 1:4

- W jaki sposób władze zachęcają przedsiębiorstwa sektora prywatnego, aby uwzględniały problemy osób starszych we wszystkich swoich działaniach?
- Czy władze lokalne mają wiedzę o działaniach firm sektora publicznego i prywatnego na rzecz emerytowanych pracowników ?

Zasada 1:5

- Co robią władze, aby zwiększyć poziom świadomości osób starszych o swoich prawach i możliwościach?

Zasada 1:6

- Czy zwiększające świadomość działania są uwzględniane w szkoleniach organizowanych przez władze dla różnych kategorii pracowników?

Zasada 2. Opieka medyczna

Pytania

Zasada 2:1

- Czy władze lokalne mają wiedzę nt. dostępności opieki medycznej i długoterminowej dla osób starszych ?
- Czy władze lokalne mają plan działania mający na celu poprawę dostępności w zakresie profilaktyki, wykrywanie schorzeń, leczenia i rehabilitacji w odniesieniu do osób starszych?

Zasada 2:2

- Jakie szkolenie przechodzi personel medyczny w zakresie specyfiki opieki zdrowotnej nad osobami starszymi?
- Czy władze lokalne partycypują w organizacji i finansowaniu takich szkoleń ?

Zasada 2:3

- Czy personel medyczny ma stały dostęp do odpowiednich metod i technologii?

Zasada 2:4

- W jaki sposób władze zapewniają osobom starszym dostęp do stałego leczenia i lekarstw im potrzebnych?

Zasada 3. Rehabilitacja

Pytania

Zasada 3:1

- Czy władze lokalne mają wiedzę nt. oferty rehabilitacyjnej dostępnej dla OS i czy udostępniają te informacje seniorom ?
- Czy władze lokalne posiadają swoje własne programy rehabilitacyjne dla różnych grup osób starszych?

Zasada 3:2

- Jakie środki rehabilitacyjne istnieją obecnie dla osób starszych z różnymi rodzajami niepełnosprawności?

Zasada 3:3

- Czy zasoby z zakresu rehabilitacji są adekwatne do potrzeb? Jeśli nie, to czego brakuje?

Zasada 3:4

- Jakie możliwości uczestnictwa mają starsze osoby niepełnosprawne oraz ich rodziny w opracowywaniu i organizowaniu dotyczących ich usług rehabilitacyjnych?

Zasada 3:5

- Czy fachowe osoby starsze i rodziny są zachęcane do angażowania się w rehabilitację innych osób, np.: jako nauczyciele, instruktorzy lub doradcy?

Zasada 3:6

- Czy prowadzone są konsultacje z osobami starszymi przy formułowaniu i ocenie programów i środków rehabilitacyjnych?

Zasada 4

Wsparcie dla osób starszych

Pytania

Zasada 4:1

- Czy władze udzielają wsparcie potrzebnego osobom starszym w zakresie:
 - urzędzeń pomocniczych?
 - pomocy personalnej?
 - usług tłumaczeniowych?
 - pomocy prawnej

Zasada 4:2

- Czy usługi takie są bezpłatne dla użytkowników?

Zasada 4: 3

- Czy funkcjonują ośrodki wsparcia dla seniorów i organizacji seniorskich oraz czy jest ich wystarczająca ilość ?

Zasada 4:4

- Czy oferta ośrodków wsparcia dla OS jest adekwatna do potrzeb ?

Zasada 5

Dostępność

Pytania

Zasada 5:1

- Czy władze lokalne posiadają program działań zwiększający w sposób systematyczny dostępność środowiska fizycznego dla każdego, np.: w:
 - domach?
 - innych budynkach?
 - środkach komunikacji zbiorowej oraz innych środkach komunikacji?
 - na ulicach?
 - innych rodzajach środowiska zewnętrznego?

Zasada 5:2

- Czy osoby zawodowo zaangażowane w projektowanie i tworzenie infrastruktury zewnętrznej mają stały dostęp do informacji dot. polityki w zakresie osób starszych oraz działań podejmowanych w celu osiągnięcia dostępności?

Zasada 5:3

- Czy wymagania w zakresie dostępności otoczenia dla osób starszych zostały uwzględnione na początku procesu projektowania i tworzenia infrastruktury zewnętrznej?

Zasada 5:4

- Czy prowadzone są konsultacje z organizacjami osób starszych:
 - podczas opracowywania standardów i norm dotyczących dostępności?
 - podczas planowania projektów budowlanych?

Zasada 5:5

- Czy informacje udzielane przez władze na temat diagnozy, praw, oferowanych usług oraz programów są dostępne:
 - dla osób starszych, których takie informacje dotyczą?

- dla ich rodzin?
- dla ich przedstawicieli?

Zasada 5:6

- Jakie strategie są stosowane przy udostępnianiu usług informacyjnych oraz dokumentacji osobom starszym:
 - mającym problemy ze wzrokiem?
 - niesłyszącym/niewidomym?
 - niesłyszącym oraz osobom mającym problemy ze słuchem?
 - Z demencją lub upośledzonym umysłowo?
- Czy stosowane środki odpowiadają rzeczywistym potrzebom?

Zasada 5:7

- W jaki sposób OS niesłyszące oraz mające problemy ze słuchem uzyskują dostęp do lekcji języka migowego w ramach ich kształcenia?
- Czy władze pomagają rodzinom w otrzymaniu szkolenia w zakresie języka migowego?
- Czy władze wiedzą, ile osób starszych i niesłyszących, niesłyszących/niewidomych oraz osób mających problemy ze słuchem potrzebuje korzystać z usług tłumacza?
- Czy w instytucjach publicznych są dostępni tłumacze dla każdej osoby ich potrzebującej?

Zasada 5:9

- Czy kwestie dostępności dla wszystkich rozważanych grup brane są pod uwagę od samego początku przy tworzeniu nowych skomputeryzowanych systemów informacyjno-usługowych?
- Jeśli nie, to czy istniejące systemy będą zaadoptowane w sposób gwarantujący ich dostępność osobom starszym?

Zasada 5:10

- Czy prowadzone są konsultacje z organizacjami osób starszych przed opracowaniem nowych serwisów informacyjnych?

Zasada 6 .

Edukacja

Pytania

Zasada 6:1

- Czy władze lokalne zapewniają kształcenie osób starszych ?
- Czy takie kształcenie stanowi integralną część procesu planowania edukacji?

Zasada 6:2

- Czy w celu zwiększenia dostępności edukacji zapewnia się?:
 - adekwatne wsparcie ośrodkom, instytucjom i organizacjom pozarządowym?
 - rutynowe rozwiązania, dzięki którym kształcenie dostępne jest dla wszystkich?

Zasada 6:3

- Jak grupy OS oraz ich organizacje zaangażowane są w proces kształcenia?

Zasada 6:4

- Czy władze sformułowały politykę kształcenia różnych grup OS w swoich szkołach lub z pomocą organizacji seniorskich?
- Czy zapewnia się wysokiej jakości pomoce naukowe, bieżące szkolenie nauczycieli w zakresie kształcenia OS?

Zasada 7. Zatrudnienie

Pytania

Zasada 7:2

- Co robią lokalne władze, aby zachęcić do integracji osób starszych w ramach zatrudnienia?

Zasada 7:3

- Ile osób zatrudnianych jest przez władze? Ile z nich jest osobami starszymi (50+)?
- Czy miejsca pracy znajdujące się pod auspicjami władz lokalnych są objęte programami działań mającymi na celu udostępnienie takich miejsc pracy osobom starszym?
- Jeśli tak, to jakie środki zostały przewidziane przez program:
 - środki zachęcające do stosowania urzędzeń pomocniczych?
 - środki zmierzające do przystosowania godzin pracy do potrzeb indywidualnych (np.: poprzez elastyczne godziny pracy, pracę w niepełnym wymiarze godzin, system dzielenia pracy – tzw. *job-sharing*)?
- W jakim stopniu środki te zostały wdrożone? Czy były one adekwatne?

Zasada 7:4

- Co robią władze, żeby zwiększyć poziom świadomości społeczeństwa w celu pokonania negatywnych postaw oraz przesądów dotyczących pracowników starszych?

Zasada 7:5

- Co robią ze swojej strony władze, żeby stworzyć korzystne warunki pracy dla osób starszych?

Zasada 7:6

- Jakie panują obecnie warunki w miejscach pracy znajdujących się pod auspicjami władz lokalnych? Czy osoby starsze mają takie same szanse jak inni:
 - przy rekrutacji?
 - przy awansie?
 - przy podwyżkach płac?
 - w odniesieniu do uczestnictwa w programach szkolenia personelu?

Zasada 7:7

- Jakie możliwości zatrudnienia mogą zaproponować władze osobom starszym, których potrzeb nie można pogodzić z koncepcją otwartego zatrudnienia?

Zasada 7:8

- Czy władze lokalne współpracują z organizacjami osób starszych w zakresie wszystkich środków dotyczących tych osób w ich życiu zawodowym i na rynku pracy?

Zasada 8

Gwarancja utrzymania dochodów i pomoc społeczna

Pytania

Zasada 8:1

- Jakie wsparcie w zakresie dochodów oferowane jest osobom starszym, które
 - okresowo straciły swoje źródło dochodów;
 - których dochody zredukowano?
 - którym odmówiono szansy zatrudnienia?
 - którym nie wystarcza na pokrycie kosztów leczenia i rehabilitacji ?
- Czy przedmiotowe wsparcie jest wystarczające, aby zapewnić osobom starszym ekwiwalentny standard życia?
- Starość może się wiązać z dodatkowymi wydatkami. Czy fakt ten został uwzględniony przy planowaniu wsparcia dochodów?

Zasada 8:2

- Jakie wsparcie dochodów jest zapewniane osobom podejmującym się opieki nad osobą starszą?

Zasada 8:3

- Czy władze posiadają specjalny program działania, którego celem jest motywowanie osób starszych do poszukiwania zatrudnienia? Jeśli tak, to czy programy działania dają okazję:
 - uzyskania porad zawodowych?
 - szkolenia zawodowego?
 - znalezienia pracy?

Zasada 9

Życie rodzinne i godność osobista

Pytania

Zasada 9:1

- Czy władze lokalne umożliwiają osobom starszym życie ze swoją rodziną?
- Czy dla rodzin dostępne są usługi opieki zastępczej, okresowej, „wytchnieniowej”?
- Czy władze lokalne wspierają pomoc sąsiedzka i wolontaryjną dla niesamodzielnych OS ?

Zasada 9:2

- Czy władze lokalne mogą oferować osobom starszym informacje dotyczące środków ostrożności przeciwko przemocy i innym formom wykorzystania?

Zasada 10

Kultura

Pytania

Zasada 10:1

- Czy różnego rodzaju działalność kulturalna, jak np.: taniec, muzyka, literatura, teatr itd. są dostępne w sposób umożliwiający osobom starszym wzięcie udziału w działalności artystycznej?
- Czy działalność i usługi kulturalne są dostępne dla osób starszych?

Zasada 10:2

- Czy informacje dotyczące działalności i usług kulturalnych są dostępne dla OS w:
 - teatrach?
 - muzeach?
 - kinach?
 - bibliotekach?

Zasada 10:3

- Czy nowoczesne technologie stosowane są jako sposób tworzenia wydarzeń i usług kulturalnych dostępnych dla wszystkich osób starszych?

Zasada 10: 4

- Czy samorząd ma stały system zachęt do udziału OS w kulturze (dowożenie, zniżki, promocje)

Zasada 10:5

- Czy prowadzone są konsultacje z organizacjami osób starszych przy opracowywaniu harmonogramu przedsięwzięć kulturalnych ?

Zasada 11

Sport i rekreacja

Pytania

Zasada 11:1

- Czy władze lokalne umożliwiają osobom starszym dostęp do działalności sportowej oraz skorzystanie z rekreacji?
- Czy obiekty sportowo-rekreacyjne są dostępne dla widzów starszych?

Zasada 11:2

- Co robią władze lokalne, aby lokalny plan działalności rekreacyjnej i turystycznej były opiniowany i akceptowany przez OS i ich organizacje?

Zasada 11:3

- W jaki sposób władze wspierają działania sportowe na rzecz osób starszych?
- Czy osobom starszym zapewnia się wsparcie umożliwiające ich uczestnictwo w krajowych i międzynarodowych wydarzeniach?

Zasada 11:4

- Czy osoby starsze uczestniczące w sportach mają dostęp do takiej samej jakości szkoleń i instruktażu jak inni uczestnicy?

Zasada 12

Religia

Pytania

Zasada 12:1

- W jaki sposób władze lokalne pomagają zwiększyć dostępność życia religijnego dla starszych osób niepełnosprawnych?

Zasada 12:2

- W jaki sposób władze promują dystrybucję informacji na temat osób starszych do instytucji i organizacji religijnych?

Zasada 12:3

- Czy prowadzone są konsultacje z organizacjami osób starszych przy opracowywaniu środków zapewniających równoprawne uczestnictwo w życiu religijnym?

Zasada 13 . Informacje i badania naukowe

Pytania

Zasada 13:1

- Czy władze lokalne zbierają statystyki na temat – na przykład:
 - sytuacji edukacyjnej osób starszych?
 - warunków w miejscach pracy osób starszych?
 - szans znalezienia pracy przez osoby starsze?
 - dodatkowych kosztów prywatnych związanych ze starczą niedołążnością?
 - wpływu cięć wydatków i zwiększonych opłat na finanse osób starszych?

Zasada 13:2

- Czy władze posiadają bank danych o:
 - różnych grupach osób starszych i ich potrzebach?
 - adresach wszystkich organizacji zrzeszających osoby starsze i pracujących na ich rzecz?
 - usługach i programach dotyczących osób starszych?

Zasada 13:3

- W jaki sposób władze wspierają badania naukowe nad:
 - wpływem warunków społeczno-ekonomicznych na osoby starsze i ich rodziny?
 - sposobami rozwoju usług i wsparcia?

Zasada 13:4

- Czy władze promują zatrudnianie osób starszych do pracy przy gromadzeniu danych i badaniach naukowych dotyczących tych osób ?

Zasada 13:5

- Jakie działania podejmują władze w celu propagowania wiedzy i informacji na temat osób starszych:
 - w wymiarze politycznym?
 - w wymiarze administracyjnym?

Zasada 14

Tworzenie polityk i planowanie

Pytania

Zasada 14:1

- Czy władze lokalne mają plan polityki wobec osób starszych?
- Czy plan zawiera konkretne środki
 - wraz z określeniem limitu czasowego na ich realizację?
 - wraz z określenie odpowiedzialnego organu?
 - wraz z funduszami?

Zasada 14:2

- Czy plan polityki wobec osób starszych został opracowany przy bliskiej współpracy z organizacjami tych osób lub pracujących na ich rzecz?
- Czy aspekty dotyczące osób starszych zawarte w planach rozwojowych władz były uwzględniane od samego początku?

Zasada 15

Prawodawstwo

Pytania

Zasada 15:1

- Czy władze lokalne były krytykowane za nieprzestrzeganie przepisów prawa dotyczących osób starszych?
- Jeśli tak, to czy władze podjęły jakieś działania w celu zapewnienia, że taka sytuacja się nie powtórzy?

Zasada 15:2

- Czy władze lokalne, w konsultacji z organizacjami OS i pracujących na ich rzecz zgłaszały potrzebę zmian prawnych poprawiających sytuację osób starszych ?
- Czy władze lokalne upominały się o realizację zgłaszanych postulatów ustawowych i czy informowały o stanie ich realizacji?

Zasada 16

Polityka ekonomiczna

Pytania

Zasada 16:1

- Czy wydatki władz lokalnych na dokonanie adaptacji i inne działania mające wpływ na osoby starsze są ujmowane jako część stałego budżetu lub podlegają odrębnemu procesowi budżetowania?

Zasada 16:2

- Czy władze udzielają finansowego wsparcia na projekty i inne kwestie związane z rozwojem OS i istotne dla tych osób ?

Zasada 16:3

- Czy władze mają specjalny fundusz rozwoju na rzecz OS i ich organizacji, który może wspierać projekty pilotażowe i programy samopomocy na szczeblu podstawowym?

Zasada 17

Koordinacja prac

Pytania

Zasada 17:1

- Czy istnieje Rada Seniorów lub stały komitet koordynujący sprawy osób starszych w ramach władz lokalnych?

Zasada 17:2

- Jeśli tak, to w jaki sposób prowadzony jest nabór osób do Rady Seniorów lub komitetu koordynującego?

Zasada 17:3

- W jaki sposób reprezentowane są organizacje osób starszych w Radzie Seniorów lub Komitecie koordynującym?

Zasada 17:4

- Jakie środki ma do dyspozycji Rada Seniorów lub komitet koordynujący?

Zasada 18

Organizacje osób starszych

Pytania

Zasada 18:1

- W jaki sposób władze lokalne promują i wspierają:
 - tworzenie organizacji osób starszych?
 - istniejące organizacje osób starszych?
 - współpracę pomiędzy organizacjami osób starszych?

Zasada 18:2

- W jaki sposób władze obecnie współpracują z organizacjami osób starszych?

Zasada 18:3

- Jaka rolę odgrywają organizacje osób starszych w zakresie wsparcia, usług oraz innych działań mających wpływ na osoby starsze? Czy są one w stanie:
 - identyfikować potrzeby i priorytety?
 - uczestniczyć w planowaniu działań?
 - uczestniczyć we wdrażaniu działań?
 - uczestniczyć w procesach oceny?
 - aktywnie przyczyniać się do zwiększania świadomości opinii społecznej?

Zasada 18:4

- Jak ważne są organizacje osób starszych dla:
 - swoich członków?
 - społeczeństwa?

Zasada 18:5

- W jakim stopniu organizacje osób starszych są reprezentowane w administracji władz lokalnych?

Zasada 19

Szkolenie pracowników

Pytania

Zasada 19:1

- Czy grupy pracownicze w ramach władz lokalnych, które mają częsty kontakt z osobami starszymi są odpowiednio przeszkolone w tym zakresie?
- Jeśli tak, to co obejmuje takie szkolenie?
- Jakie szkolenie dotyczące osób starszych przeprowadzane jest dla innych pracowników?

Zasada 19:2

- Czy osoby starsze są na ogół zatrudniane jako nauczyciele, instruktorzy lub doradcy przy programach szkoleń dla pracowników dotyczących takich osób starszych?
- Czy takie programy szkoleniowe są opracowywane w konsultacji z organizacjami osób starszych?

Zasada 20

Monitorowanie i ocena na szczeblu krajowym programów skierowanych do osób starszych w ramach wdrażania Zasad

Pytania

Zasada 20:1

- W jaki sposób oceniane są plany polityki władz lokalnych wobec osób starszych oraz inne programy działań na rzecz starszych?
- Jaką rolę odgrywają organizacje osób starszych przy ocenie planów polityki oraz programów działania na rzecz tych osób ?
- W jaki sposób oraz kogo informuje się o wynikach oceny?

Zasada 20:2

- Czy w samym dokumencie istnieją procedury określające sposób oraz czas oceny planu polityki oraz programu działania na rzecz osób starszych?

Zasada 21

Współpraca techniczna i ekonomiczna

Pytania

Zasada 21:1

- Czy podczas współpracy władz lub wymiany z krajami rozwijającymi się pytania dotyczące OS są uwzględniane jako część tego procesu?

Zasada 21:2

- Czy są prowadzone konsultacje z organizacjami OS przy planowaniu przez organy władzy projektów dotyczących tych osób w krajach rozwijających się?

Zasada 21:3

- Czy w projektach dotyczących technicznej i ekonomicznej współpracy z krajami rozwijającymi się władze wspierają:
 - rozwój umiejętności, możliwości oraz potencjału osób starszych? działania skutkujące zatrudnieniem?
 - propagowanie stosownych technologii oraz *know-how* dotyczących osób starszych?

Zasada 21:5

- Czy władze wspierają proces tworzenia i umacniania organizacji zrzeszających osoby starsze w innych krajach
 - poprzez wspieranie inicjatyw podejmowanych przez organizacje osób starszych?
 - w inny sposób?

Zasada 21:6

- Kiedy władze angażują się we współpracę lub inne formy wymiany z krajami rozwijającymi się, to czy są podejmowane kroki mające na celu poprawę wiedzy zaangażowanych pracowników na temat osób starszych?

Zasada 22

Współpraca międzynarodowa

Pytania

Zasada 22:2

- Czy podczas współpracy międzynarodowej władz lokalnych aspekty dotyczące osób starszych są brane pod uwagę w:
 - negocjacjach?
 - wymianie informacji?
 - programach rozwojowych?

Zasada 22:3

- W jakich sposób władze wspierają międzynarodową wymianę wiedzy i doświadczeń pomiędzy:
 - organizacjami pozarządowymi zajmującymi się osobami starszymi?
 - instytucjami badawczymi oraz poszczególnymi pracownikami naukowymi zajmującymi się osobami starszymi?
 - przedstawicielami programów sektorowych oraz grup zawodowych zajmującymi się osobami starszymi?
 - organizacjami zrzeszającymi osoby starsze?
 - krajowymi komitetami koordynującymi ds. problematyki OS?

Proponowana struktura planu polityki wobec osób starszych

Długoterminowe nadrzędne cele

- jak np.: „w naszej gminie wszyscy obywatele powinni mieć możliwość uczestnictwa na równych warunkach w życiu kulturalnym”.

Podsumowanie przeanalizowanych zasobów

- w jaki sposób różne działania gminy współdziałają z w/w zasadami.

Podsumowanie zapotrzebowania osób starszych na usługi społeczne

- ogólny opis zapotrzebowania wszystkich osób starszych na usługi społeczne.

Długoterminowy harmonogram

- określający obszary, w których należy podjąć działania i jak takie działania mają być rozłożone w czasie w ciągu danego roku.

Cele i konkretne działania

- opis celów i działań dla każdego wyselekcjonowanego obszaru działań w okresie, który plan obejmuje. Działania muszą być konkretne i określać kolejne etapy w ich ramach, termin zakończenia oraz organ odpowiedzialny za ich wdrażanie oraz sposób ich finansowania.

Ocena i rewizja

- procedury dotyczące czasu i sposobu oceny oraz analizy planu.

